

eindelijk dan toch weer half-hersteld terug mocht keeren, was het mijn eerste aandrift, om aanstonds weer met Elout, met Rutgers en Esser, de Universiteitsgedachte op het tapijt te brengen, doch ook nu, zonder dat het voorshands verder kwam. Er was geen bezieling. Men dorst niet. Doch zie, toen juist gebeurde, wat geen onzer had kunnen voorzien, want plotseling werd toen heel onze kring als besprongen door Kappeijne's „scherpe Resolutie", en daardoor was het of op eens alle man onder ons wakker werd. Het groote volkspetitionnement werd als door een tooverwoord uit den grond gestampt. Broeders, die tot dusver elk hun eigen weg gingen, mochten ongezocht elkaar ontmoeten. Het had iets van een leven, dat onder de doodsbegroefden begon te ritselen, als in Ezechiël's visioen. Een lichtstraal brak door de donkerheid. Het onverwacht succes deed geestdrift in aller gemoed ontvonken. En op eens gleed ons durf voor moedeloosheid in het hart.

Zoo week de doffe melancholie voor een allen aanpakkende wilsaandrift. De zwaarstillende van gisteren zag nu tegen niets meer op. En in die gemoedsstemming werd toen van meerdere kanten tegelijk de idee der Universiteitsstichting weer aangegrepen. Men treuzelde niet meer, maar tastte door, en ontwierp zelfs statuten. Reeds op 12 Februari '79 stond ons statuut met koninklijke goedkeuring in het Staatsblad. Nog hetzelfde jaar werden reeds de twee eerste hoogleeraren aangesteld. En nog eer het daarop volgend jaar ten einde liep, mocht ik, Gode zij lof, in de Kerk op den Dam de inwijdingsrede houden over *Souvereiniteit in eigen kring*. Zoo, M. H., zijn, op 't laatst zelfs snel verrassend, van 1874 tot 1880 de geboorteweeën geweest van de School, die immers ook uw liefde won, en wier verschijning op het vaderlandsche erf een stuk historie vormde, niet enkel van Calvinistische, maar zelfs van *nationale* beteekenis.

Hierin vooral kwam dit uit, dat in 1880 meer nog dan de Calvinistische Universiteitsidee, de triump van de *Vrijmaking* van